

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen orientaatiopäivä

19.5.2026

Sini Rantakari

Päivän rakenne

- Tutustumista
- Kirkon perheneuvonnan tausta ja konteksti
- Perheneuvonnan ajankohtaisia kysymyksiä
- 12-13 Lounas
- Perheneuvojan osaaminen ja identiteetti
- Erityiskoulutuksen rakenne ja käytännön kysymykset

Tutustumista

- Kuinka kauan olet ollut perheneuvonnassa töissä? Muistatko vielä ensivaikutelmasi kirkon perheneuvonnasta?
- Millainen on ammatillinen taustasi ennen perheneuvontaa?
- Missä ja millaisessa keskuksessa olet töissä?

Perheneuvonnan historia ja konteksti

Tero Pulkkinen

Tästä kaikki alkoi ...

Pastori Matti Joensuun ilmoitus **Aamulehdessä 19.11.1944**

mutta vakuutussumma ei vastanne va-
hinkoja.

**Älkää ottako
avioeroa!**

Tarjoamme apua vaikeuk-
sissanne. Kääntykää pastori
Joensuun puoleen, os. Tuo-
miokirkonk. 22, C., puh. 5314.
Palvelukset ilmaisia.

Tampereen Kaupunkilähetys.

T47251

lisätyt
saatet
vat
Lisäke-
keja,
maan,
ten,
muihi
kilöt,
komm
menet
nallisi
toimil

Matti Joensuu

4.5.1915, Janakkala – 17.10.2003, Helsinki

Taustalla sodanjälkeinen tilanne

- Sota-aikana oli solmittu lukuisia avioliittoja lyhyen tuttavuuden tai kirjeenvaihdon jälkeen
- Miehet palasivat sodasta monin tavoin kovia kokeneina
- Sodan jälkeen avioerojen määrä kolminkertaistui sotaa edeltävään aikaan verrattuna
- Monille nuorille papeille oli yhteisten sotakokemusten pohjalta kehittynyt voimakas toveruus oman ikäluokan miesten kanssa
- Kontekstuaalisuus – ajan haasteisiin vastaaminen

”Kerrankin pappi oikealla asialla”

- Jo joulukuussa 1944 nähtiin tarpeelliseksi toisen papin palkkaaminen ”työhön avioliittokurjuuden lieventämiseksi”.
- Rahoitusta jouduttiin kerjäämään Tampereen teollisuusjohtajilta, jolloin johtaja Lauri Haarla ärjäisi yllä olevat sanat. Rahoitus järjestyi nopeasti.
- Helsingissä toiminta käynnistettiin tammikuussa 1945. Työn aloitti 43 pappia oman työnsä ohella.
- Vuonna 1949 piispainkokous esitti että työn järjestäminen kussakin hiippakunnassa kuuluu asianomaiselle tuomiokapitulille. Työ alkoi rakentua kirkon organisaation yhteyteen.

Tulonsyitä

- Ensimmäisen toimintavuoden ajalta tilastoitiin asiakkaaksi hakeutumisen tulosityitä perinteisten uskottomuuden ja juoppouden lisäksi muun muassa seuraavasti: miehen pahuus (7), naisen pahuus (1) , Toisen osapuolen uskontokielteisyys, miehen kotona viihtymättömyys, kieliriita, vaimon eroottisuus, vaimon omituisuus, miehen seksuaalinen kylmyys, vaimon huikentelevaisuus, miehen laiskuus, miehen vastuuttomuus ja vaimon vapaudenhalu.

Perheneuvonta 1950-luvulla

- **Ruotsinkielinen työ** aloitettiin Helsingissä v. 1950
- **Ensimmäinen valmennuskurssi perheneuvojille** vuonna 1952, osallistujat Tampereelta, Helsingistä, Lahdesta ja Oulusta.
  - Koulutuksen **perusmallina** oli *social casework* –menetelmä
  - **Koulutusyhteistyötä** A –klinikkasäätiön, Helsingin kaupungin lastensuojeluviraston ja Pelastakaa Lapset ry:n kanssa
- Helsingin keskuksen nimeksi tuli **perheasiain neuvottelukeskus 1953**
- **Valtakunnallinen avioliittoasiain sihteerin toimi** ja Helsinkiin ensimmäinen **avioliittoneuvonnan johtajan** toimi vuonna 1953
- **Kirkon perheasiain toimikunta ja perheasiain toimisto** perustettiin 1956
- **Avioliittokoulut** kokosivat paljon osallistujia

Perheneuvonta 1950-luvulla

Vuosikymmenen lopussa keskuksia oli 7

- Tampereella, Helsingissä, Lahdessa, Oulussa, Turussa, Kotkassa ja Rovaniemellä
- Perheneuvoja **9**, toimistoapulaisia 1

Perheneuvonta 1960-luvulla

- Yhteiskunnassa tapahtui **nopea** teollistumis - ja kaupungistumisprosessi
- **Avioerojen määrä alkoi taas kasvaa**
- Perheneuvonnassa vakiintui **päätoimisten** työntekijöiden käyttö
- Päätoimisen **koulutussihteerin virka** perustettiin 1964
- **Perhekasvatussihteerin virka** perustettiin 1966
- Koulutusyhteistyö Kirkon sairaalasielunhoidon kanssa alkaa 1969

Perheneuvonta 1960-luvulla

- **Asiakaskeskeinen ja psykodynaaminen ajattelu** alkavat saada jalansijaa koulutuksessa
- 1960- luvulla alkoi Suomessa psykoterapian voimakas kehittyminen. Siinäkin Kirkon perheneuvonta oli voimallisesti mukana. Vuonna 1958 perustettu Therapeia -säätiö kokoontui tuohon aikaan Risto Nivarin työhuoneessa.
- **Perheterapeutin** ajattelu tekee tuloaan perheneuvontaan
- **Televisiotyö** -> ohjelmia, joissa perheneuvojat toimivat asiantuntijoina. Esim. Kaija Siiralan ”Mitä tehdään ?” – ohjelmaa esitettiin neljä vuotta

Vuosikymmenen lopussa oli toiminnassa **12** keskusta, joissa työskenteli

- **28** perheneuvojaa ja **8** toimistotyöntekijää
- Uusina **Jyväskylä, Kuopio, Joensuu, Lappeenranta ja Vantaa**

Perheneuvonta 1970-luvulla

- **Työnohjauksen** laajamittainen käyttöönotto ja kehittäminen
- Koulutusyhteistyö kirkon koulutuskeskuksen kanssa
  - Koulutukseen mukaan **vahva sielunhoidollinen painotus**
- **Palveleva puhelin** perheasiain toimikunnan alaisuuteen
- **Perhetyön vahvistuminen**
  - Gordonin perhekoulut
  - Aviopariviikonloput
  - Pariviestinnän kurssit

Vuosikymmenen lopussa oli **24** keskusta, joissa työskenteli **69** perheneuvojaa ja **19** toimisto-, ja vastaanottotyöntekijää

- Uusina **Pori, Espoo, Imatra, Hämeenlinna, Varkaus, Rauma, Järvenpää, Vaasa, Kouvola, Mikkeli Savonlinna ja Seinäjoki**

Perheneuvonta 1980-luvulla

- **Avoliittojen määrä** kaksinkertaistui 1978 – 1989
- Perheneuvontatyön **kysyntä kasvoi tarjontaa nopeammin**
- **Pari- ja perheterapeuttinen osaaminen vahvistui**, koulutusmenetelmät monipuolistuivat ja syvenivät
  - Uusi sosiaalihuoltolaki määrittelee uudet pätevyysvaatimukset kunnan ostamille perheneuvontapalveluille. Koulutus kehitetään vastaamaan niitä.
- **Ratkaisukeskeinen työote** tulee tutuksi (kouluttajana Elam Nunnally)

Vuosikymmenen lopussa oli **37** keskusta, joissa perheneuvojia **116** ja vastaanottotyöntekijöitä **27**

Uusia keskuksia **13**

- **Kajaani, Pietarsaari, Porvoo, Lohja, Uusikaupunki, Raahе, Kauniainen, Forssa, Kirkkonummi, Somero, Tornio, Salo, Riihimäki**

Perheneuvonta 1990-luvulla

- **Perheasioiden sovittelukoulutus ja NLP-koulutus** osaksi täydennyskoulutusta
- **Ensimmäinen pari- ja perheterapiakoulutus yhteistyössä Väestöliiton ja Stakesin kanssa 1993 -1995**
- Perheneuvojakoulutus Namibian kirkon työntekijöille
- Valtakunnallinen ”**Matka jatkuu**” -parisuhdeprojekti

Vuosikymmenen lopussa oli keskuksia **40**, Perheneuvojia **130** ja toimisto- ja vastaanottotyöntekijöitä **32**

➤ Uusia **Hyvinkää, Ylivieska ja Lieksa**

Perheneuvonta 2000-luvulla

- Perheneuvojan viran kelpoisuusehdoksi **ylempi korkeakoulututkinto**
- **Kysyntä ylittää jatkuvasti tarjonnan**
- **Valtakunnallinen perheneuvonnan strategia ”Meidän kirkko mukana perheiden arjessa”** julkaistaan
- **Lapsinäkökulman ja lapsen edun vahvistuminen** perheneuvontatyössä
- **Perheneuvojakoulutus psykoterapiakoulutukseksi**
  - Koulutus saatetaan vastaamaan erityistason perheterapiakoulutuksen vaatimuksia
  - Integratiivinen lähestymistapa

Vuosikymmenen lopussa keskuksia **42**, Perheneuvojia **165**, vastaanottosihteereitä **32**
➤ Uusia **Kokkola** ja **Nurmijärvi**

Perheneuvonta 2010-luvulla

- Taistelu vähenevistä resursseista, työntekijöiden määrä vähenee
- Vuoden 2012 keväällä käynnistyi City.fi:n kanssa yhteistyössä **Suhdekliniikka**
- Lieksan ja Varkauden keskuskeskukset lakkaavat
- Koulutuksen psykoterapiapätevyydestä luovutaan
- Strategian päivitys käynnistetään

Perheneuvonta 2020 -luvulla

- Etätyöoloikka pandemian vauhdittamana
- Työ verkossa jatkuu ja vahvistuu valtakunnallisesti ja paikallisesti
  - Rakkausklinikka ja Rakkauden ammattilaiset-blogi ja -vlogit 2020-
  - Hyvä kysymys -yhteistyö
  - Suhde klinikalla –podcastit
  - Pari tunnetta
- Painiskelu vähenevien resurssien kanssa jatkuu, mutta virkojen määrä ei valtakunnallisesti vähene (2015-2025)
- Yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa vähenee ja muuttuu
- Suhtautuminen perheneuvontaan on paikallisesti jakautunutta
  - Joillain paikkakunnilla katsotaan että se on Kirkon kruununjalokivi ja lippulaiva
  - Joillain paikkakunnilla kysellään, onko se ylipäätään kirkon tehtävä

Vuonna 2025 keskuksia **37** + sivutoimipisteet, Perheneuvojia **173**, vastaanottosihteereitä ja palveluohjaajia **18**

Tulevaisuus

- Kirkko on tulevaisuudessa suuren haasteen edessä siinä, miten se tavoittaa kirkosta vieraantuneet ihmiset. Tähän haasteeseen vastaamisessa on ratkaisevan tärkeää, löytääkö kirkko sellaisia tapoja kohdata ihmisiä, jotka ovat lähtöisin Kristinuskon keskeisistä arvoista, ja joita kohtaan on olemassa aitoa kysyntää ihmisten keskuudessa.
- Kokevatko ihmiset, että kirkko on meitä varten meidän rinnallamme ja meistä, vai onko se instituutio, joka yrittää meidän ylä- ja ulkopuoleltamme tarjota meille jotain sellaista, josta emme ole kiinnostuneita.

Pohdintaa perheneuvonnan kontekstista

- Mitkä teemat, kysymykset ja ilmiöt elävät nykyään?
- Mitkä teemat, kysymykset ja ilmiöt elävät "aina"?
- Mikä elää sinun työssäsi tässä kohdassa?

KIRKON PERHENEUVONTA
SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

Perheneuvonnan asiakirjoja

- Perheneuvojan ydinosamiskuvaus
- Perheneuvonnan etiikka – laatu ja määrä perheneuvonnassa
- Turvallinen perheneuvonta
- Perheneuvonnan ovet auki – Kirkon perheneuvonnan suuntaviivoja vuoteen 2026

Perheneuvojan ydinosaamiskuvaus

- Ammatillisen identiteetin muodostamisen apuväline
- Oman kehittymisen peili
- Kirkon ammattien esittelyssä esim. Verkostoissa
- Koulutuksen kehittämisessä
- Esimiestyöskentelyssä:
  - Kehityskeskustelujen osana
  - Henkilöstösuunnitelman laatimisessa
  - Rekrytoinnin apuna

Perheneuvonnan etiikka – laatu ja määrä perheneuvonnassa

- Määrittelee perheneuvonnan eettiset periaatteet ja laadukkaan työn kriteerit
- Korostaa työn perustaa: luottamus, vastuu ja ihmisen arvon kunnioittaminen
- Perheneuvojan vastuu
  - Toimia ammatillisesti, eettisesti ja lainsäädäntöä noudattaen
  - Rakentaa luottamuksellinen asiakassuhde
  - Huomioida erityisesti lapsen etu ja perheen hyvinvointi
- Laadukkaan työn edellytykset
  - Osaamisen jatkuva kehittäminen ja työnohjaus
  - Työn oikea mitoitus ja jaksamisesta huolehtiminen
  - Yhteistyö ja palvelujen saavutettavuus

Turvallinen perheneuvonta -asiakirja

- Korostaa työntekijän ja asiakkaan turvallisuuden varmistamista kaikissa tilanteissa
- Turvallisuus sisältää sekä fyysisen että psyykkisen turvallisuuden
- Perheneuvojan vastuu
  - Luoda luottamuksellinen ja turvallinen asiakassuhde
  - Ennaltaehkäistä ja tunnistaa uhkatilanteet ja väkivalta
  - Lasten turvallisuuden huomioiminen
- Työn tekemisen turvalliset puitteet
  - Riittävä ohjeistus riski- ja kriisitilanteisiin
  - Työtilojen turvallisuus ja poistumistiet
  - Asiakkaiden tietosuoja (asiakastietojen käsittely, vaitiolo)

Perheneuvojan ammatti-identiteetti

- Ammatti-identiteetti on se osa tai ne puolet asianosaiset persoonasta, jotka on sidottu tietoisesti tai tarkoituksellisesti kyseisen tehtävän palvelukseen (*Leila Keski-Luopa*)
- Selkeän ammatti-identiteetin avulla voi käyttää persoonansa osia tietoisesti

Perheneuvojan ammatti-identiteetti

Henkilökohtainen identiteetti

- Psykologiset roolit
- Potentiaalinen itse
- Mahdollistaa kehityksen, mutta ei takaa sitä - kyky pysyä elävänä?
- Kuka olen?
- Kuka haluan olla?
- Mitä elämässäni tavoittelen?

Ammatillinen identiteetti

- Sosiaaliset, ammattiin liittyvät roolit
- Koulutus, työkokemus, jatkokoulutus
- Lait, asetukset, ammattietiikka, organisaation säännöt ja käytännöt
- Henkilökohtaiset ammatilliset vaatimukset, työote, etiikka ja moraali

Roolien suhteet toisiinsa

- Mitä monipuolisempi roolivalikoima, sitä joustavampi identiteetti
- Splittaus – kun kaksi roolia eivät vaikuta toisiinsa
- Rooliristiriita – kun kilpaillaan rajallisista resursseista
- Välinerooli – kun yhden roolin merkitys on mahdollistaa toinen
- Rikastuttavat roolit – kun yhdessä roolissa saatu tukee toista roolia

Minä perheneuvojana - pienryhmätyöskentely

1. Käyttäkää aikaa tutustumiseen. Kertokaa jokin uusi asia itsestänne.
2. Kertokaa toisillenne, mikä tähän työhön on kutsunut, millä tavalla työ on tähän asti vastannut odotuksiasi ja mikä on yllättänyt?
3. Jakakaa ennakkomateriaalin herättämiä ajatuksia omasta identiteetistä perheneuvojana. Mitkä osa-alueet perheneuvojana tuntuvat tutuilta/luontevilta ja millä osa-alueilla kaipaisit vahvistumista/kasvua? Millaista uutta/täydentävää osaamista tai näkökulmaa olen itse tuomassa/vahvistamassa perheneuvonnan kentällä?
4. Mitä kohti tahdon kulkea ja mitä sen tueksi tarvitsen erityiskoulutuksen aikana?

Valmistautukaa jakamaan kohdan 4 pohdinta yhteisessä keskustelussa.

Perheneuvonnan erityiskoulutus

Koulutuksen sisältö ja rakenne

Koulutuksen tavoitteet

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen osaamistavoitteina on, että osallistuja

- hallitsee terapiaprosessin periaatteet ja taustateoriat
- tunnistaa terapiaprosessin vaiheet ja osaa ohjata prosessia perheneuvonnan asiakkaiden ainutlaatuiset tilanteet huomioiden ja ymmärtäen oman osuutensa terapiasuhteen kehittymiselle
- osaa jäsentää yksilön, parisuhteen ja perheen kehitysvaiheita sekä ymmärtää kehityksellisten puutteiden vaikutuksia ihmissuhteisiin
- osaa olla auttavalla tavalla läsnä kriisien ja traumaattisten tilanteiden keskellä elävien asiakkaiden elämässä
- tunnistaa ja sietää erilaisuutta niin itsessään kuin asiakkaissaan ja työyhteisössään
- osaa yhdistää psykoterapian ja sielunhoidon lähestymistapoja ja soveltaa monipuolisesti tutkimustietoa kehittäessään perheneuvontaa seurakunnassa ja paikallisissa verkostoissa ja
- tunnistaa omat ammatilliset rajansa sekä osaa itsenäisesti kehittää työtään ja osaamistaan asiantuntijana.

ORIENTAATIO

- Orientaatio ja HOPS
- Orientoiva kirjallisuus
- Orientaatio kehittämiss-hankeeseen
- Soveltuvuustestaus

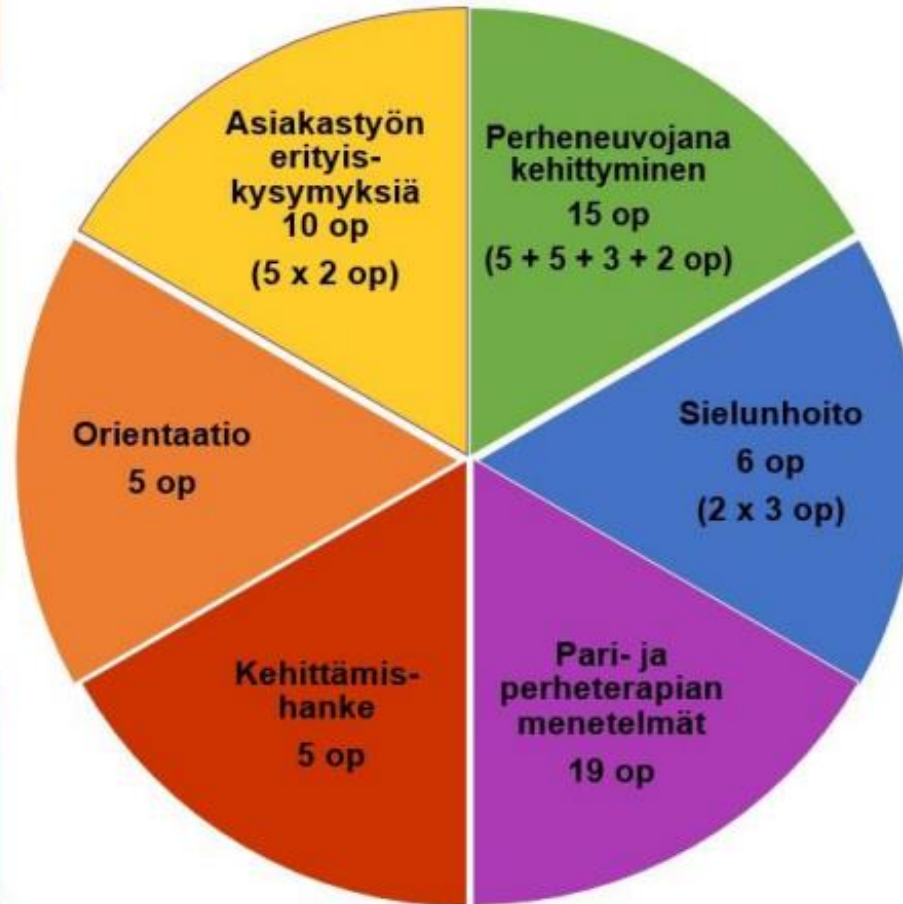
ASIAKASTYÖN ERITYIS-KYSYMYKSIÄ mm.

- Riippuvuudet parisuhteen kysymyksenä
- Lähisuhdeväkivalta
- Seksuaalisuus
- Traummat ja kriisit
- Perheasioiden sovittelu
- Lasten huomioiminen perheneuvonnassa
- Maahanmuuttajaperheet & monikulttuurisuus

PERHENEUVOJANA KEHITTÄMINEN

- Työnohjaus
- Sukupuuryhmä
- Seniori-juniorityöskentely
- Oppimispäiväkirja

Perheneuvonnan erityiskoulutus 60 op

SIELUNHOITO

- Sielunhoidon ihmiskäsitys
- Yksinäisyyteen ja luopumiseen liittyviä kysymyksiä

PARI- JA PERHETERAPIAN MENETELMÄT

- Terapiasuhte ja –prosessi
- Psykodynaaminen pariterapia
- Integratiivinen pariterapia
- Dialoginen perheterapia
- Tunnekeskeinen pariterapia
- Perheet ja lapset
- Pari- ja perheterapeuttisia erityisteemoja
- Aikarajallinen pariterapia
- Eroauttaminen

KEHITTÄMISHANKE

- Liittyy perheneuvontaan
- Teorian ja klinisen työn yhdistyminen

Kuva 1 Perheneuvonnan erityiskoulutuksen rakenne

PERHENEUVOJANA KEHITTYMINEN

- Työnohjaus
- Sukupuuryhmä
- Seniori-juniorityöskentely
- Oppimispäiväkirja

1 Työnohjaus (60 x 45 min) 5 op

2 Sukupuuryhmä (10 päivää) + oppimistehtävät 5 op

3 Seniori–juniorityöskentely (40 x 45min) + asiakasprosessin kuvaus (5 sivua) 3 op

4 Oppimispäiväkirja 2 op

5 Asiakastyötä perheneuvonnassa (300 x 45 min), ei opintopisteitä

Oppimispäiväkirja

- tunnistaa omia vahvuuksiaan sekä kehittämistä vaativia alueitaan perheneuvojana
  - ymmärtää kasvuhistoriansa merkityksen ammatilliselle kasvulleen
  - hahmottaa omaa tapaansa oppia ja
  - soveltaa oppimaansa uusiin ainutlaatuisiin tilanteisiin elämässään ja työssään
- Oppimispäiväkirja on yhteisillä opintojaksoilla ja opintomateriaaleissa esitettyjen asioiden sekä omien tulkintojen ja kysymysten muodostama teksti - *mitä opit ja mitä siitä ajattelet suhteessa aiemmin tietämääsi ja suhteessa työhösi?*
  - Oppimispäiväkirja ei ole sama asia kuin luentomuistiinpanot. Muistiinpanoja voi kuitenkin käyttää apuna pääasioiden ja itseä erityisesti kiinnostavien kysymysten löytämiseksi.
  - Tekstin pituus tai ilmaisumuoto eivät ole oleellisia. Tärkeää on, että kulloinkin ajankohtaiset kysymyksesi ja oivalluksesi tulevat sanoitetuiksi.
  - Kirjoita säännöllisesti, vähintään jokaisen lähijakson jälkeen.

Kehittämishanke

- osaa soveltaa teoreettista tietoa kliniseen työhönsä perheneuvojana, omaan henkilökohtaiseen kehittämiseensä tai työyhteisönsä kehittämiseen.
- Perehtyminen aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen
- Tiedon soveltaminen kliniseen työhön ja toiminnan reflektointi ja arviointi esimiehen/työyhteisön/ryhmän kanssa
- Hankeraportin (20 sivua) kirjoittaminen tai muu vastaava dokumentointi tai työnäyte
- Valmistautuminen ja osallistuminen kehittämishankkeiden esittelypäiviin

Perheneuvonnan uskontunnustus 1/3

Minä uskon perheneuvontaan, koska uskon Jumalaan, joka on ilmaissut itsensä suhteen kautta (Isä-Poika-Pyhä Henki)

Minä uskon, koska rakkaus ja suhteessa oleminen on ollut kristinuskon ytimessä luomisesta alkaen.

Minä uskon perheneuvontaan, joka viljelee ja varjelee uskoa, toivoa ja rakkautta ihmisten välisissä suhteissa

Minä uskon, koska siinä rakkaus ja hyväksyntä ovat läsnä.

Perheneuvonnan uskontunnustus 2/3

Minä uskon perheneuvontaan, joka pohjautuu kirkkolain diakoniseen lähimmäisenrakkauteen ja sielunhoitoon.

Ja joka auttaa kaikkia perheitä voimaan hyvin suhteissaan, jotta he voivat jakaa saamaansa siunausta eteenpäin.

Minä uskon perheneuvontaan, joka kohtaa armollisesti nuoria aikuisia sekä työikäisiä, erityisesti miehiä, joita muu seurakuntatyö ei tavoita.

Ja joka toimii siltana muuhun seurakunnalliseen toimintaan.

Perheneuvonnan uskontunnustus 3/3

Minä uskon perheneuvontaan, jossa hyvä leviää sekä sukupolvelta toiselle että tämän hetkisissä ihmissuhdeverkostoissa.

Minä uskon perheneuvontaan, joka tekee kirkon puheen rakkaudesta ja toivosta todeksi kaikille.

- Johtavat perheneuvojat, 17.3.2026

Kiitos!